

เทศน์เช้า วันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๖๓

พระอาจารย์สงบ มนัสสุนโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะนะ ตั้งใจฟังธรรมเพราะวันนี้วันพระ วันพระนะ วันโกน วันพระ วันทำบุญ กุศล เห็นใหม่ ตรงกับวันตรุษจีน ตรุษจีนมันเป็นประเพณีวัฒนธรรม วันพระก็เป็นประเพณี วัฒนธรรม แต่! แต่เวลาวันพระ วันพระ เห็นใหม่ ผู้ทรงศีล เนื่อนานบุญของโลกใจ

แต่วันตรุษจีนมันเป็นวันตรุษ วันสารท วันตรุษ วันสารทเขาไหว้ปู่ ย่า ตา ยาย บรรพบุรุษ ของเขา เขาไหว้บรรพบุรุษของเขา ความกตัญญูกตเวที เห็นใหม่ ถ้ากตัญญูกตเวที คิดถึงญาติ คิดถึงพี่น้องของเรา เรามีสิ่งใดเผื่อแผ่ได้ เราจะเผื่อแผ่ของเรา วันตรุษจีน วันตรุษจีน มันเป็น ประเพณีอันหนึ่ง

แต่วันพระ วันพระ เห็นใหม่ วันพระมันมีพระนอก พระใน ถ้าพระนอก เราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา มีอำนาจวาสนาเราบวชเป็นพระ สมมุติสงฆ์ สมมุติสงฆ์ เป็นพระ นอก เวลาพระใน พระใน เราจะไม่มีโอกาส เราไม่มีโอกาสวาสนาจะได้บวช เราไม่ได้เป็นพระ นอก แต่เราจะเป็นพระในของเราใจ

เราเป็นพระใน นางวิสาขาเป็นพระโสดาบัน เห็นใหม่ พอความเป็นพระโสดาบันมันเป็น จากหัวใจนั้น ถ้าหัวใจนั้นพระภายใน พระภายใน เห็นใหม่ มันอริยทรัพย์ ทรัพย์ภายนอก ทรัพย์ ภายนอก ทรัพย์ที่เราแสวงหามาเพื่อประโยชน์กับเรา เพื่อการดำรงชีพของเรา แต่ทรัพย์ภายใน ทรัพย์ภายในมันเพื่อบำรุงหัวใจใจ หัวใจเวลามันทุกข์มันยาก มันมีศีล มีธรรม มีคุณธรรม

เวลาหลวงตาท่านสอนใจ “ถ้าพระเราไม่ทรงศีลทรงธรรมใครจะทรง” ทรงศีลทรง ธรรม ทรงศีลทรงธรรมมันเป็นในหัวใจใจ ศีลคือความปกติของใจ ใจมันไม่ไปแบก ไปรับ ไป กว้านเอาสิ่งที่เป็นโทษเป็นภัยเข้ามาสู่หัวใจของตน แต่ความเป็นหน้าที่ๆ หน้าที่มันต้องคิด ต้องคำนวณของมัน ต้องคิดต้องคำนวณของมัน เห็นใหม่

เราทำหน้าที่การงานของเรา เราทำเพื่อประโยชน์ของเรา แล้วถ้ามีศีลมีธรรมขึ้นมาละ สิ่งใดศีล & ใจ ถ้ามันไม่ควรทำเราก็ไม่ไปทำ เราไม่สร้างเวรสร้างกรรม ศีลธรรมเป็นรักษาหัวใจ เป็นอาหารของใจ อาหารของใจ ถ้าอาหารของใจ ถ้าใจมันเติบโตมันพัฒนาขึ้น เวลาพัฒนาขึ้นมันมีคุณธรรมในหัวใจ มันจะเกิดพระภายในของเราไง เวลาทำความสงบของใจเข้ามา พุทโธสว่างไสว พุทโธ่องใส เวลาเข้าไปสู่จิตเดิมแท้ของตน จิตเดิมแท้ของตนไง เวลาจิตเดิมแท้ของตน คำว่า “จิตเดิมแท้ของตน” คือจิตเป็นอิสระ

แต่ถ้าจิตปกติอยู่ จิตปกติคือจิตมันคิดมันคำนวณ มันแบกมันหาม มันแบกมันหาม สัญญาอารมณ์ไง มันแบกมันหามสิ่งที่มีมันไม่เข้าใจ มันแบกมันหามสิ่งที่มีมันอยากได้ มันแบกมันหาม เพราะต้นหาความทะยานอยาก เวลามันคิดคำนวณขึ้นมาก่อน แล้วมโนกรรม วชิกรรม กายกรรม มันจะเกิดการกระทำ ถ้าการกระทำจากภายนอก เห็นไหม มันออกมาสู่สามัญสำนึกของเรา ออกมาสู่โลก ออกมาสู่สังคม นี่เวลามันออกมาจากหัวใจไง

แต่มโนกรรมๆ มโนกรรมสิ่งที่ดีงาม สิ่งที่ดีงามมันคิดสิ่งใด ทำสิ่งใดนะ ความคิดของเรา มันยิ่งใหญ่นัก เวลาความคิดยิ่งใหญ่ นัก เขาเห็นคนทำชั่ว เขาเห็นคนทำที่ไม่ดีไม่งาม มันรู้ มันเห็นของมัน แต่เก็บไว้ในใจ เก็บไว้ในใจนะ เราจะไม่ทำอย่างนั้น เราจะไม่ทำอย่างนั้น ถ้าเราไม่ทำอย่างนั้นเราก็ไม่กว้านฟันกว้านไฟมาเผาหัวใจของตน มาใส่หัวใจของตน

พระภายนอก พระภายนอก คือความรู้สึกรู้สึก พฤติกรรมของข้างนอก มันก็มีพฤติกรรมของมัน มันต้องเคลื่อนไหวของมันโดยธรรมชาติของมันอยู่แล้ว แต่เวลาพระภายใน พระภายใน เห็นไหม ถ้ามันเป็นธรรม เป็นธรรม แล้วมันค้นคว้าหา

เวลาจะหล่อพระหล่อเจ้ากัน เห็นไหม เขาหล่อพระกัน ใ้อ้อัย! คนไปได้บุญ ได้บุญ ได้บุญเพราะอะไร ได้บุญเพราะให้คนเขาได้กราบไหว้ สิ่งที่เราได้สร้างสมของเรามา เขากราบไหว้บูชาขึ้นมา เราก็ได้บุญของเราตลอดไป

แต่ถ้าเป็นพระภายใน เห็นไหม เขากราบเราไหว้ของเราคนเดียว เกราะรักษาของเราคนเดียว รักขามันเป็นปัจเจกตั้ง มันเป็นสันทิฏฐิโก มันเป็นปัจเจกตั้ง รู้จำเพาะตน รู้จำเพาะตน แต่ความรู้นี้มันยิ่งใหญ่ไง ถ้าความรู้ยิ่งใหญ่ เห็นไหม ดูสิเวลาหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านเทศนาว่า

การ เห็นใหม่ สอนเทวดา อินทร์ พรหม เทวดา อินทร์ พรหม คนก็สงสัยว่า “ทำไมเทวดาเขารู้ว่า หลวงปู่มันอยู่ในป่าที่นั่น เขารู้ได้อย่างไร” ก็ใจใจ ใจมันยิ่งใหญ่

เวลาใจถ้ามันไม่แบกไม่หามสิ่งใดแล้ว มันสว่างใสอยู่ในตัวของมันใจ ถ้ามันสว่างใส ดู สิคคนที่มืดบอด คนที่จิตใจที่ดำมืด ดำมืดมันอยู่ที่ไหนมันก็มองไม่เห็นหรอก แต่จิตใจของคนที่มีมัน ฝ่องใส จิตใจของคนที่มีสว่างใส มันรู้เห็นได้โดยทิพย์สมบัติของเขา

นี่พูดถึงว่า เวลาเขาจะไปหาหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ท่านไปหาของท่านของเขาอย่างนั้น หาเพื่อฟังธรรม ฟังธรรมคือสั่งธรรมไง สั่งธรรมมันเป็นสั่งจะเป็นความแน่นอนของมันอยู่แล้ว ความจริงก็เป็นความจริงวันยังค่ำ แต่คนเราจะพิสูจน์ความจริงในใจของเราใจ

ในใจเราเกิดมา ความเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะมันเป็นสมมุติ สมมุติไง สมมุติคือ วาระๆ วาระคือชีวิตหนึ่ง ชีวิตหนึ่ง ถ้าชีวิตหนึ่ง พอชีวิตหนึ่งมันก็เข้าใจได้ในชีวิตของเรา แต่ ที่มาที่ไปเราไม่รู้ แล้วที่มาที่ไปเราไม่รู้ แล้วยิ่งธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านะ เรา เกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา วันพระ วันโกน ไปวัดไปวาเขาไปฟังธรรม ฟังธรรม ฟังธรรม สั่งธรรมอันนี้ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าหรือคัมภีร์ขึ้นมา มันเป็นความจริงในใจขององค์สมเด็จพระ สัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศนาว่าไว้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ เราก็ ได้แนวทางนั้นมา แนวทางๆ อริยสัจ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค ทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์ ทุกข์ดับ วิธีการดับทุกข์ แล้วก็ตีความกันไป เวลาตีความกันไปมันก็ตีความตามความพอใจของมัน ตีความโดยอำนาจวาสนาของมัน ตีความโดยกิเลสตัณหาความทะยานอยากของตน พอตีความ ไป ตีความไป

แต่เวลาครูบาอาจารย์ท่านประพฤติปฏิบัติ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขย ด้วยอำนาจวาสนาของท่าน ท่านถึงรู้คัมภีร์อันนั้นขึ้นมาในใจ ของท่านได้ เวลาหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านประพฤติปฏิบัติของท่านขึ้นมา เวลาหลวงตาท่าน สิ้นกิเลสไป กราบองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากราบแล้วกราบแล้ว กราบแล้วกราบแล้ว การ กราบแล้วกราบแล้วเพราะอะไร เพราะมีธรรมและวินัย มีทฤษฎี มีธรรมะที่ชี้เข้ามาในใจของตน

เราศึกษา ศึกษา มา ศึกษา เป็นภาคปริยัติ ศึกษา มา เป็นทางวิชาการ ศึกษา มา แล้วลั้งเล
สงสัย ไม่แน่นอน ไม่แนใจ ทุกคนจะถาม “นิพพานมีจริงหรือ ธรรมะมีอยู่จริงหรือ” มีอยู่จริง มีอยู่
จริง มีอยู่จริงหรือมีอยู่ไม่จริงเพราะอะไร เราคว้าน้ำเหลวไป เราประพฤติปฏิบัติทำแล้วทำเล่า
มันไม่มีสิ่งใดตกค้างในใจของเราไป มันถึงจริงหรือ จริงหรือ

แต่เวลาคนที่ เป็นความจริง เป็นความจริง เห็นใหม่ เวลาสติเวลาฝึกหัดเราพยายามระลึก
ถึงให้มีสติสัมปชัญญะขึ้นมา แล้วเราปฏิบัติขึ้นไปมันลุ่มลุกคลุกคลานทั้งนั้น มันยังเข้าใจไม่ได้
มันยังเห็นแจ้งไม่ได้ แต่เวลา มันสงบบ้าง ถ้าสงบมากเข้า มากเข้ามันจะรู้เห็นแล้ว อ้อ! อ้อ! อ้อ!
อ้อมันเป็นอย่างนี้ อ้อเหมือนกันนะ แต่มันต้องทุ้มเต้ง อ้อเพราะความทุ้มเต้ง พอทุ้มเต้งไปแล้ว ดู
สิเราทุ้มขนาดนี้มันได้มาแค่นี้ แล้วถ้าเราทุ้มเทมากน้อยขนาดไหน มันจะได้มากมายขนาด
ไหน

เวลาสติ มหาสติ ปัญญา มหาปัญญา ปัญญาที่เกิดขึ้น ปัญญาที่มันยิ่งใหญ่
ปัญญาที่มันรอบรู้ในกองสังขาร รอบรู้ในความรู้สึกนึกคิดของตน รอบรู้ในใจของตน
เวลามันเกิดขึ้นมา มันยิ่งใหญ่ พอมันยิ่งใหญ่ขึ้นมา “อ้อ! พระไตรปิฎกเขียนไว้อย่างนั้น”
แล้วเวลามันเป็นจริง มันเป็นจริงขึ้นมาในใจของเรา ถ้าเป็นจริงขึ้นมา มันยิ่งละเอียด
ลึกซึ้งเข้าไปอีก เพราะ เพราะทฤษฎีที่เข้ามาในใจของคน เวลาใจของมันเป็นขึ้นมา
เป็นเพราะทฤษฎีนั้น ทฤษฎีมันอยู่ข้างนอก แต่เวลาที่เข้ามาในใจ อ้อ! พออ้อขึ้นมา มัน
ชัดมันเจนของมัน นี่ใจพระภายใน เวลาสร้างพระภายในนะ

เวลาสร้างพระภายนอก เวลาเขาหล่อพระ เวลาเขาทำเพื่อประโยชน์กับสังคม เพื่อ
ประโยชน์กับโลก มันยังต้องมีความวิริยะ มีความอุตสาหะขนาดนั้น

แต่เวลาสร้างพระภายในมันยากกว่านั้น ยากกว่านั้นเพราะ เพราะอะไร เพราะการสอน
ตนเป็นการทำงานที่ยากที่สุด การสอนตน สอนตน การเห็นความผิดของตน แต่! แต่ถ้ามันมี
คุณธรรมในหัวใจมันเห็นหมดละ นั่นก็ไม่ใช่ นี่ก็ไม่ได้ นั่นก็ไม่ถูก นั่นทำไม่ได้ นั่นไม่ควรทำ มัน
รู้เท่าไปหมดละ นี่ใจเวลาถ้ามันเป็นของมันขึ้นมา มันทำของมันขึ้นมาละ

แล้ว! แล้วแพเป็นพระ ชนะเป็นมาร บอกเป็นผู้แพ้ ไม่เท่าทันเขา ใอันมันใจ เวลาจะ
เอาวัดเอาเปรียบเขาจะ จะแข่งหน้าแข่งหลังนั้นนะ มีอำนาจครอบงำเขาจะ ใจ

แต่ถ้ามันเป็นธรรม เป็นธรรมนะ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เห็นใหม่ เวลาเทศน์ จ้างให้นายธนูไปยิงองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าชุดแรก องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เทศน์ว่าการจนบวชเป็นพระ ชุดที่ ๒ จะไปเก็บชุดแรก ไปถึงยังไม่มาสักทีก็ตามไป องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็เทศน์จนมาบวชเป็นพระ ชุดที่ ๓ ชุดที่ ๔ ๓ - ๔ ชุด เทศน์เวลาจะฆ่า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า จ้างมือปืนไปยิง ตัดตอน ตัดตอน ๔ ครั้ง เวลาไปองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศน์ว่าการหมด เห็นใหม่

ดูสิคนเอารัดเอาเปรียบเขา คนมีอำนาจวาสนาไปทำลายเขา ใ้คนที่จะไปยิงองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านเทศน์ว่าการจนบวช จนสำนึกผิด แล้วบวช แล้วประพฤติปฏิบัติ นี่ไงถ้ามันเป็นธรรม เป็นธรรมนะ มันไปได้แย้ง มันไปขัดแย้งอะไรกับใคร มันไม่ไปได้แย้งไปขัดแย้งอะไรกับใครหรอก

แต่! แต่เวลาศีล ทูศีล เวลาศีลที่มันผิดมันพลาดที่มันไม่เป็นความจริง นั้นมันโต้แย้งกัน ตรงนั้น เวลามันโต้แย้ง โต้แย้ง เห็นใหม่ สิ่งขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้เองโดยชอบโต้แย้งโดยชอบและไม่ชอบ ถ้ามันไม่ชอบมันก็ไม่เข้ามาไง ถ้ามันไม่ชอบมันก็ไม่เป็นความจริงไง ถ้ามันไม่เป็นความจริง ชอบกับไม่ชอบ

สิ่งที่ชอบธรรม ชอบธรรม มันเป็นความชอบธรรมอยู่แล้ว ความชอบธรรมไม่ต้องการพยาน ไม่ต้องการใครเป็นพยาน ไม่ต้องการใครค้ำประกัน มันปัจเจกตั้ง มันรู้ของมัน ความจริง ความจริงไม่ต้องการพยาน ไม่ต้องการหลักฐานใครมาค้ำจุนทั้งสิ้น ใ้ทูลศีลนั้นนะมันหาพรรคหาพวก หาอำนาจวาสนาของมัน พยายามจะใช้เสียงส่วนใหญ่เอาชนะคะคาน ไร่ประโยชน์

เวลาไร่ประโยชน์เพราะอะไร เพราะสิ่งที่ได้มาเล็กน้อยมากนะ ชีวิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ ๑๐๐ ปีแป๊บเดียว แต่เวลามันประสบเวรประสบกรรมขึ้นมา มันเจ็บช้ำน้ำใจไปอีกยาวนาน มันเล็กน้อยนัก สิ่งที่ได้มา ได้มา ว่าเป็นประโยชน์ๆ เล็กน้อยนัก แต่สิ่งที่ตามมาทีพอไป กว้านพินกว้านไฟเอามาเผาตนไง มันได้มาแต่วัตถุ ได้มาสิ่งที่ปรารถนา แต่ไม่ได้ความเป็นจริง

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ครูบาอาจารย์ของเราท่านไม่เอาเลย ท่านสละหมด สิ่งที่ได้มาเป็นเนื่อนาบุญของโลก เขาหวานพีชหวานผลของเขา ถ้ามันหวานพีชของเขาของเขา ของเขา บุญกุศลเป็นของของเขา ถ้าเขาเป็นผู้ฉลาดเขาจะหวานพีชลงสู่เนื่อนาที่ดั่งาม

เนื่อนา เห็นใหม่ สิ่งที่ได้มา เวลาเขาเก็บเกี่ยวไปแล้วมันก็ได้แต่เศษฟางข้าวนั่นแหละ แต่เศษฟางข้าว เศษฟางข้าว มันก็เรื่องวัตถุที่ภายนอกนิดหน่อยนี่ไง แต่ความจริง ความจริง ความยิ่งใหญ่ในหัวใจอันนั้น ถ้าความยิ่งใหญ่ในหัวใจอันนั้น เขาแสวงหาบุญของเขา เขาทำบุญของเขา เนื่อนาบุญ โมฆบุรุษตายเพราะลาภ ถ้าไม่มีคุณธรรมในหัวใจ มันสั้น มันเหว มันโยก มันคลอนไปกับเขาทั้งสิ้น แต่ถ้ามันเป็นธรรม เป็นธรรมขึ้นมา มันจะสั้น มันจะเหวไปอย่างไร

ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเหนือโลก เหนือโลก เหนือโลก เหนือสงสาร เหนือทุก ๆ อย่าง พอเหนือทุกอย่าง แต่สิ่งที่ได้มา เวลาบวชเป็นพระ สิ่งนี้เป็นส่วนกลาง เป็นของของสงฆ์ สิ่งนี้เป็นของบุคคล สิ่งที่มีเป็นส่วนกลาง ส่วนกลาง ส่วนกลางใช้สอยร่วมกัน เพราะอะไร เพราะพระก็มาจากคน เวลาคนต้องมีปัจจัย ๔ เครื่องอาศัย พระก็ต้องมีปัจจัยเครื่องอาศัย แต่อยู่แบบพระ อยู่แบบพระ ทำแบบพระ สิ่งที่เป็นธรรม เป็นธรรมขึ้นมา มันก็เป็นธรรมขึ้นมา มันเป็นความเสมอภาคในความเป็นอยู่ แล้ว! แล้วมันจะภาวนามันก็ภูมิใจ มันก็พอใจ

แต่ถ้ามันสูง มันต่ำ มันมีลุ่มมีดอน มันมีพรรคมีพวก มีต่างๆ มันขัดมันแย้ง กิเลสมันเผาเราอยู่แล้ว แล้วจะไปเอาแต่ไอ้เรื่องฟืนไฟไปเผามันอีก ไปเพิ่มให้กิเลสมันมากขึ้นอีก มันทุกข์มันร้อนใจ แต่ถ้าเป็นครูบาอาจารย์เรานะ หลวงตาท่านสอนประจำ เวลามือจะไปจับสิ่งใด ของนั้น ตีมือ ตีมือไว้ ตบมือไม่ให้จับ ตบมือไม่ให้จับ

นี่ก็เหมือนกัน เวลามันจะคิดใจ คิดดี คิดชั่ว คิดดี คิดชั่ว ท่านคอยเตือน นั่นนะมันจะไปหยิบฟืนหยิบไฟมาเผาตนนะ เผาตนนะ แต่กิเลสมันชอบ กิเลสมันชอบอย่างนั้น กิเลสมันอย่างนั้น เพราะอะไร เพราะศักดิ์ศรีมันค้ำคอ เดี่ยวจะเสียเปรียบเขา เดี่ยวจะไม่เท่าทันเขา ให้เขาเอาไปเถอะ มีเท่าไรให้เขาไปเถอะ ให้เขาไปเลย เอาไปเลย พอเอาไปแล้วเราก็ตบสายใจ เข้าทางจงกรม แต่ถ้าเรามีสตินะ พอเอาเข้าไปแล้วนะ มันเข้าทางจงกรมมันจะเจ็บช้ำน้ำใจนะ

นี่ใจธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า **ขันติอย่างหยาบ ๆ ผู้ที่มีอำนาจเหนือเรา** ตีเตือนว่ากล่าวเราได้ ขันติแบบหยาบ ๆ ขันติอย่างกลางนะคนเราเสมอกัน มีสถานะเสมอกัน พูดตีเตือนกันได้ พูดแก้ไขกันได้ ใ้มันขันติอย่างกลาง ขันติอย่างยอดเยี่ยมมันเป็นคนทุกข์คนจน คนไม่มีราคาพูดตีเตือนเราได้ สามารถชี้ทางของเราได้ นั่นเป็นขันติอย่างยอดเยี่ยม

นี่ไงถ้าจิตมันเป็นธรรม เป็นธรรมมันจะคิดอย่างนี้ แล้วพอสิ่งที่เขาได้สิ่งใดมา แล้วไป พอไปแล้วเรามาทุกขใจ เสียใจอะไร แต่ถ้ามันไม่มีขันติธรรม ไม่มีสิ่งที่สติปัญญาขึ้นมา มันทุกข์ มันเสียใจ มันร้อนใจ มันเจ็บปวดร้าว

แต่ถ้าเป็นครูบาอาจารย์ท่านยิ้มเลย อ้อ! มันเอาไปเถอะ เรื่องของมัน เพราะอะไร เพราะ นานาจิตตังใจ กรรมจำแนกสัตว์ให้เกิดต่างๆ กันไง ความรู้ความเห็นเสมอกันมันเป็นไปไม่ได้ไง แต่ถ้ามันยังหยาบของเขา เขาก็เห็นแต่ของที่หยาบๆ ใจ

“มรรคหยาบฆ่ามรรคละเอียด มรรคหยาบฆ่ามรรคละเอียด”

คำนี้เป็นคำพูดของหลวงตา หลวงตาท่านพูดบ่อย “มรรคหยาบฆ่ามรรคละเอียด” ความคิดหยาบๆ ใจ มีสติ มีปัญญา มีสติปัญญา ปัญญาโลกๆ แล้วมันซับซ้อน สิ่งของมันซับซ้อน เป็นขั้นเป็นตอนเข้าไปไง จากโลกเป็นธรรม สิ่งแสวงหา แสวงหามาด้วยความเป็นธรรม สิ่งนั้น เป็นธรรม แต่แสวงหามาด้วยความไม่เป็นธรรม สิ่งนั้นไม่เป็นธรรม ถ้าไม่เป็นธรรม ไม่เป็นธรรม แล้วเราไปยึดมันสิ่งใดละ ถ้าเราไปยึดมันสิ่งใด เห็นไหม สิ่งที่ได้มา ได้มาด้วยความเป็นธรรม ด้วยความเป็นธรรม มันเป็นสังขธรรมไง

เราจะบอกว่า คนที่มีบุญกุศลมันเป็นไปโดยสังขจะโดยข้อเท็จจริง บุญคือบุญ มันต้องได้ ของมันมา ถ้ามันได้มาแล้วจะปฏิเสธจะไม่รับ มันเป็นไปไม่ได้ แต่มันได้มาโดยสุจริต ได้มาโดยชอบธรรมไง สิ่งที่ได้มาด้วยความไม่ชอบธรรม ไม่ชอบธรรม เห็นไหม นี่แหละกรรมมันเกิดนั่นแหละ เวรกรรมจะเกิดตอนนั้นนะ แล้วมันมีเวรกรรมต่อไปแล้วมันก็จะเข้ากับจิตดวงนั้นไง แล้วก็แยกกันไป

เวลามันเกิดกับตนนะ เวลากรรมให้ผล เราไม่รู้มันมาจากไหน มันเป็นอย่างไร แล้วเราก็น้อยเนื้อต่ำใจของเราตลอดไป เราไม่ต้องน้อยเนื้อต่ำใจ กรรมจำแนกสัตว์ให้เกิดต่างๆ กัน **กมฺมพฺนุถุ กมฺมปฺภิสฺสโร** กรรมเป็นเผ่าพันธุ์ กรรมเป็นที่พึ่งที่อาศัย กรรมทั้งสิ้น การกระทำทั้งสิ้น พอทำมันเกิดขึ้นมา

แต่! แต่สิ่งที่เราเกิดมามันก็เป็นกรรมทั้งสิ้น แล้วถ้ามีสติปัญญา เห็นไหม ถ้าสร้างพระภายในได้ ใ้อสิ่งที่ว่ากรรมทั้งสิ้น กรรมทั้งหลาย หมดสิทธิเลย มันเข้ามาถึงหัวใจของเราเลย เรา

เข้าใจแล้ว อะไรมายิ้มรับทั้งสิ้น แล้วไม่น้อยใจ ไม่ทำใจ เคนจกรรมของเรา นั่งสมาธิของเรานะ ให้จิตมันผ่อนคลาย

เพราะ เพราะการเกิดเป็นมนุษย์แสนยาก แล้วเราได้เกิดมาเป็นมนุษย์แล้ว เรามีโอกาสแก้ไข มีโอกาสกระทำแล้วทำไมไม่ทำ เพราะมันขาดสติไง ขาดสติก็ทิ้งความเป็นมนุษย์ไป มันจะไปยุ่งกับคนอื่นไง ทิ้งสถานะของเราไป แต่ถ้ามันสำนึกแล้ว อ้อ! อริยทรัพย์มันอยู่ที่ใจเรานี้ สรรพสิ่งคุณงามความดีอยู่ที่ตัวเรานี้ เราทำความดีของเราที่นี่ แล้วทำที่นี่มันก็จะส่งบระจប់ที่นี่ แล้วเราจะสร้างพระภายในของเราที่นี่

วันพระ วันโกน วันพระ วันโกน ไปวัดไปวากันไปถือศีล ไปจำศีล ไปประพฤติปฏิบัติ ก็สร้างพระในใจนี่ไง ถ้าสร้างพระในใจ มีคุณธรรมในหัวใจแล้วนะ ยิ้มแย้มแจ่มใสกลับไปบ้าน ดูดีทางโลกเขาไปทำบุญกันนะ เอบุญมาฝาก เอบุญมาฝาก ไม่เห็นมาฝากกุกบ้างเลย เอบุญมาฝาก ใครไปทำบุญก็เอามบุญมาฝาก เอบุญมาฝาก ไปวัดไปวาแล้วกลับบ้าน กลับบ้าน เห็นไหม กลับบ้านแล้วให้มันเบาตัวเบาใจ

เวลาไปทำบุญกับหลวงตานะ ท่านบอก “รถ รถมาเปล่าๆ เวลากลับให้ทุกให้เต็มคัน รถเลยนะ พุทโธ พุทโธให้เต็มคันไปเลย”

นี่ก็เหมือนกัน หัวใจเปล่าๆ หัวใจที่แห้งแล้ง ให้มีสติปัญญา ถ้ามีสติปัญญาขึ้นมา คุณธรรมที่นี้ อาหารใจเป็นอย่างนี้นะ อาหารใจมันคือปัญญา ความรู้เท่าทันกิเลส ความรู้เท่าทันความตึงเครียดในใจของเรา บุญมันอยู่ที่นี้ แต่ถ้าเป็นร่างกายก็ต้องอาหารเป็นคำข้าว เป็นวัตถุดิบต่างๆ นั่นเป็นปัจจัยเครื่องอาศัย เครื่องอาศัยให้ดำรงชีวิต ถ้าเราสร้างพระภายในแล้ว เรามีอาหารของใจ มันประเสริฐกว่ามากเลย ประเสริฐกว่ามาก

วันพระกับวันตรุษจีน วันพระเป็นวันที่มีศีล มีธรรม แล้วตรุษจีนเป็นวันรำรวย วันแสวงหา ทั้งมีศีล มีธรรม ทั้งมีทรัพย์สมบัติ มีอะไร มันก็สุขของมันไป

แต่! แต่พระมีบิณฑบาต ๘ จนทั้งวันทั้งคืนเลย จนตลอดเวลา ก็มีความสุข ถ้ามันมีความสุข ความสุข มันสุขที่ใจนี้ หัวใจเรามีความสุขอยู่ที่นี่ ไม่ต้องไปแข่งขันกับใคร แต่มันประสบความสำเร็จทางโลก ทางโลกเขาต้องมีของเขาอย่างนั้น

เพราะ เพราะหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านอยู่ในป่าในเขาตลอดนะ อยู่ในป่าใน
เขามันเงียบสงัด มันสงบสงัดในหัวใจ ทั้งภายนอกและภายในนั้นเป็นพระโดยสมบูรณ์
เอวัง